

Табела 5.2. Спецификација предмета

Спецификацију треба дати за сваки предмет из студијског програма.

Студијски програм: Основне академске студије социологије
Назив предмета: Идеологије југословенства
Наставник/наставници: проф. др Јово С. Бакић, асистент Немања И. Костић
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 6
Услов: одслушана Социологије политике
Циљ предмета Стицање знања о историјским условима настанка и нестанка Југославије. Контекстуализација југословенства у оквиру пан-националистичких покрета (панславизам, панарабизам) 20. века, али и у оквиру италијанског и немачког националног уједињавања. Уочавање предности и недостатака ужих националистичких покрета, превасходно српског и хрватског, који су водили стварању различитих југословенских идеологија. Разумевање да се под југословенством мислило на различите исходе у српском и хрватском национализму, те да је у оба случаја реч била о проширењу ужих националистичких идеала, неретко по цену међусобног српско-хрватског сукобљавања.
Исход предмета Познавање међународног контекста настанка и нестанка обеју Југославија – краљевине и социјалистичке републике. Разумевање дијалектике међунационалних односа Срба и Хрвата, као кичме било које замисливе Југославије, и зависност посебних идеологија југословенства од динамике тих односа. Увиђање да је југословенство, по правилу, било наставак српског односно хрватског национализма у различитим историјским раздобљима. Што је српска варијанта југословенства била изгледнија, то је међу Србима било јаче југословенство, а међу Хрватима слабије; и обрнуто, што је хрватска варијанта југословенства била реалистичнија, то је међу Хрватима јачало југословенство, а међу Србима јењавало.
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Упознавање с развојем српског и хрватског национализма у Хабзбуршкој монархији односно Османском царству. Разумевање структурне слабости српског и хрватског национализма у овим царствима, а потоњег чак и у условима стицања формалне независности Србије и Црне Горе 1878. године. Управо се у слабости српског и хрватског национализма и налазе разлози тражења ширих националних решења у југословенству. Током 19. века то је израженије било у хрватским крајевима, јер су хрватски националисти могли да се позову на „повијесно право“, које се узимало у обзир у Хабзбуршкој монархији, док то Срби и Словенци у њој нису могли. На тај начин је југословенство знатно лакше од хрватства омогућавало хрватским националистима хегемону позицију међу Јужним Словенима, па и наду да ће у будућности доћи до њихове асимилације у једном националном југословенству обојеном хрватском етничком бојом. Срби су тек након западања Краљевине Србије у крајње ризичан сукоб с Хабзбуршком монархијом почели да увиђају предност једног југословенства као полуге слабљења, ако не и растурања, Хабзбуршке монархије у односу на чисто српски национализам. Упознавање с идеалним типовима југословенства: а) српским и хрватским (као и словеначким и бугарским); б) радикалским, комунистичким, фашистичким, пречанским б) интегралним, националистичким, реалним и минималним. У потоњој класификацији, прва три спадају у југословенски пан-национализам, док је трећи тип наднационални и не предвиђа настанак југословенске нације ни у даљој будућности. Како у разматрању настанка тако и нестанка Прве односно Друге Југославије, нужно је, поред праћења српско-хрватске дијалектике, имати у виду и међународне односе, јер од њих је, у крајњој линији зависило да ли ће словенски југ бити државно уједињен или неће. <i>Практична настава</i> Програм вежби се састоји од тумачење и анализа изворних чланака југословенских националиста попут Јована Скерлића или Димитрија Љотића. Разумевање временског контекста у којем су ти чланци настајали. Развијање историчности кроз схватање анахронизама као типичних грешака у којима се схватања времена тумача пребацују у време оних чија мишљења, осећања и делања треба протумачити. Разумевање „кратког 20. века“ као оквира у којем је Југославија два пута у крви настајала и нестајала. Уочавање немачко-југословенске дијалектике „кратког двадесетог века“. Поређење нестајања социјалистичких федерација.

Литература

Обавезна литература:

Бакић, Ј. 2011. Југославија: разарање и његови тумачи. Београд: Службени гласник.
Бакић, Ј. 2004. Идеологије југословенства између српског и хрватског национализма: социолошко-историјска студија. Зрењанин: ГНБ „Жарко Зрењанин“.

Препоручена литература:

Бобан, Јб. 1965. Споразум Цветковић-Мачек. Београд: ИДН.
Бобан, Јб. 1974. Мачек и политика Хрватске сељачке странке (2 тома). Загреб: Либер.
Војиновић, М. 2015. Политичке идеје Младе Босне. Београд: „Филип Вишњић“.
Глигоријевић, Б. 1979. Парламент и политичке странке у Југославији 1919-1929. Београд: Култура.
Димић, Јб. 1997. Културна политика Краљевине Југославије (3 тома). Београд: Стубови културе.
Екмечић, М. 1989. Стварање Југославије 1790-1918 (2 тома). Београд: Просвета.
Јанковић, Д. 1969. Нишка декларација (Настајање програма југословенског уједињења у Србији 1914. године), Историја 20. века, Зборник 10. Београд: ИСИ.
Јовић Дејан. 2003. Југославија – држава која је одумрла. Загреб: Прометеј.
Крестић, Ћ.В. 1988. Српско-хрватски односи и југословенска идеја у другој половини 19. века. Београд: Народна књига.
Куљић, Т. 2005. Тито. Зрењанин: ГНБ „Жарко Зрењанин“.
Петрановић, Б. 1988. Историја Југославије (3 тома). Београд: Нолит.
Ристовић, М. 2007. Приватни живот код Срба у Двдесетом веку. Београд: Клио.
Чалић, Ж-М. 2004. Историја Југославије у 20. веку. Београд: Клио.
Чалић, Ж-М. 2004. Социјална историја Србије 1815-1941. Београд: Клио.

Број часова активне наставе	Теоријска настава: 15x3	Практична настава: 15x3
------------------------------------	--------------------------------	--------------------------------

Методe извођења наставе

Комбиновање фронталних и интерактивних предавања. Семинари. Радионице. Посете политичким странкама и фондацијама које помажу политичком образовању страначких кадрова.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања	15	писмени испит	
практична настава		усмени испт	50
колоквијум-и			
семинар-и	35		

Начин провере знања могу бити различити наведено у табели су само неке опције: (писмени испити, усмени испт, презентација пројекта, семинари итд.....

*максимална дужна 2 странице А4 формата